

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Cob/3/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8516201201
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8516201201.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Viery Zolákovej a JUDr. Andreja Radomského v súkromnoprávnom spore žalobcu: PM-Investment, s.r.o., Hlavné námestie 96/45, 060 01 Kežmarok, IČO: 36 816 264, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Martin Kováčik, s.r.o., so sídlom Tajovského 3, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 47 236 876, proti žalovanému: ARCH_SPACE, s.r.o., Mierová 1101/76, 064 01 Stará Ľubovňa, IČO: 44 466 331, právne zastúpený JUDr. Slavomírom Firmentom, advokátom AK so sídlom 17. novembra 14, 064 01 Stará Ľubovňa, IČO: 42076986, v konaní o zaplatenie 4.500,- eur s príslušenstvom a o vzájomnej žalobe žalovaného o zaplatenie 4.980,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 3Cb/42/2016-416 z 15.11.2019, zhodou hlasov členov senátu takto

rozhodol:

Mení rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu žalobcu i vzájomnú žalobu žalovaného zamietá.

Sporovým stranám nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa napadnutým rozsudkom (v poradí jeho druhým v predmetnej veci) rozhodol, že:

„I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobcovi istinu 4.500,- eur s 9,05 % úrokom z omeškania ročne od 01.01.2016 do zaplatenia, to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti.

II. Súd z a m i e t a vzájomnú žalobu žalovaného o zaplatenie istiny 4.980,- eur s príslušenstvom.

III. Súd p r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % s tým, že ich výšku určí súd samostatným uznesením po právoplatnosti vo veci samej.“

2. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že :

2.1. Podanou žalobou žalobca proti žalovanému uplatňoval nárok na zaplatenie 4.500,- eur s prísl. na tom skutkovom základe, že podľa uzavretej zmluvy o dielo na dodávku projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie Čerpacej stanice pohonných hmôt Lieskovská cesta Bratislava - Podunajské Biskupice žalovaný jemu ako objednávateľovi účtoval cenu diela aj faktúrou č. 11/2014 zo dňa 14.5.2014. Na plnenie ceny diela už bola poskytnutá podľa zálohovej faktúry suma 4.500,- eur, ďalej žalobca poskytol žalovanému plnenie 2.6.2014 vo výške 3.960,- eur, 17.6.2014 sumu 7.000,- eur a 29.7.2014 sumu 9.000,- eur. Napriek tomu, že dohodnutá cena mala byť 19.960,- eur, žalovaný obdržal od žalobcu sumu 24.460,- eur, preto na zaplatení ceny diela vznikol preplatok vo výške 4.500,- eur, ktorý žalobca

hodnotí ako bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, preto žiada o vydanie tohto preplatku aj s príslušenstvom.

2.2. Žalovaný sa v konaní proti podanej žalobe bránil tým, že sumu od žalobcu tak, ako to popísal žalobca prijal, ale pre žalobcu realizoval aj ďalšie dielo, a to dodávku projektovej dokumentácie Čerpacej stanice PHM (ďalej aj PD ČS PHM) Trstená a podľa ústnej dohody konateľov sporových strán suma, ktorá bola prijatá podľa predtým vystavenej faktúry č. 11/2014 mala byť použitá ako záloha na dohodnutú cenu diela za dodávku Projektovej dokumentácie Čerpacej stanice PHM TRSTENÁ. Žalovaný zároveň poukázal na to, že žalovaným prijatá a žalobcom uplatňovaná suma 4.500,- eur bola započítaná na úhradu jeho faktúry č. 3/2016, a tak pohľadávka uplatňovaná žalobcom zanikla. Pretože cena diela na dodávke PD ČS PHM TRSTENÁ nebola v celom rozsahu zaplatená, vzájomným návrhom okrem uvedeného započítania žalovaný proti žalobcovi uplatňuje zaplatenie sumy 4.980,- eur.

2.3. Rozsudkom č.k. 3Cb/42/2016-193 z 24.2.2017 súd návrhu žalobcu vyhovel a vzájomný návrh žalovaného vylúčil na samostatné konanie. Žalovaný v zákonnej lehote podal odvolanie a Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 2Cob/12/2017 zo dňa 31.8.2017 zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní je posúdiť dôvodnosť kompenzačnej námietky vznesenej žalovaným z pohľadu, či táto neprivedila stav zániku pohľadávky žalobcu uplatňovanej v tomto konaní. Poukázal na skutočnosť, že započítanie pohľadávky je právne účinné iba proti reálne existujúcej vzájomnej pohľadávke na plnenie rovnakého druhu, preto súd sa musí pred definitívnym vyhodnotením účinkov započítania prednostne zaoberať aj dôvodnosťou práva žalovaného uplatneného v rámci kompenzačnej námietky. Vyriešenie základu tohto nároku má potom vplyv aj na posúdenie účinkov započítania, či započítacou námietkou nezanikol aj nárok uplatnený žalobcom v predmetnom konaní. Súd prvej inštancie viazaný v ďalšom konaní právnym názorom odvolacieho súdu v prvom rade spojil toto prebiehajúce konanie s vylúčeným nárokom žalovaného uznesením sp. zn. 3Cb/34/2017 zo dňa 25.10.2017 tak, že konanie vedené pod sp. zn. 3Cb/42/2016 a sp. zn. 3Cb/34/2017 sa bude viesť pod sp. zn. 3Cb/42/2016 a v predmetnej veci doplnil dokazovanie dôkazmi, ktoré navrhli sporové strany.

2.4. Po popise obsahu vyjadrení, či podaní sporových strán, obsahu účastníckych výpovedí konateľov sporových strán, obsahu svedeckých výpovedí G. D., B. M. Š., Q. L., obsahu správy z Daňového úradu Prešov a po citácii ustanovení § 266 ods.1, 2, 3, § 536 ods. 1, 2, 3, § 546 ods.1, § 358 Obch. zák., § 147 ods.1, 2, 3, 4 CSP súd prvej inštancie zdôraznil, že:

2.4.1. Aby súd mohol objektívne rozhodnúť aj o nárokoch žalovanej strany, bolo prioritne úlohou súdu vysporiadať sa s otázkou platnosti, resp. neplatnosti zmluvy o dielo uzavretej medzi stranami sporu týkajúcej sa zaplatenia ceny diela za projektovú dokumentáciu Čerpacej stanice PHM Trstená a až následne posúdiť zákonnosť a existenciu nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia.

2.4.2. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že po vzájomnom stretnutí malo dôjsť „ku uzavretiu dohody“(poznámka odvolacieho súdu: citované z bodu 28 dôvodov napadnutého rozsudku) „zo strany žalobcu, aby žalovaný vyhotovil pre jeho potreby projektovú dokumentáciu na Čerpaciu stanicu PHM Trstená.“ Zástupcovia strán sporu, ako aj strany sporu od samého začiatku až do konca zotrvávali na svojich tvrdeniach, resp. skutkových okolnostiach, kedy, kde a za akých okolností k takejto dohode malo dôjsť, keďže zmluva mala byť uzavretá ústne za prítomnosti konateľov sporných strán a svedka p. D..

2.4.3. Ustanovenia Obchodného zákonníka pri zmluve o dielo majú dispozitívny charakter a pre platné uzavretie takej zmluvy sa nevyžaduje písomná forma, teda pre platné uzavretie zmluvy takého druhu postačuje, ak ju zmluvné strany dohodnú ústne. K podstatným náležitostiam takej zmluvy patrí určenie zmluvných strán, dostatočné vymedzenie predmetu diela a určenie odmeny za jeho vykonanie. Vôľa strán uzatvoriť zmluvu o dielo aj bez dohody o cene, resp. o spôsobe jej určenia, musí existovať v čase vzniku, nielen počas príprav a rokovania o zmluve. Spornou v predmetnej veci bola práve otázka, s ktorou sa súd musí vysporiadať v prvom rade, a to, či ústne uzavretá zmluva o dielo medzi stranami, spĺňa všetky podstatné náležitosti a teda, či je platná a nároky vyplývajúce z nej sú zákonné a dôvodné. Spornou je v danom prípade otázka dohody o cene diela, pretože existujú rozporné tvrdenia, kde konateľka žalovanej spoločnosti spolu so svojim obchodným partnerom tvrdia, že cena bola dohodnutá vo forme zálohy 4.500,- eur, vyúčtovanej časti 3.720,- eur a doplatku na základe faktúry č. 3 a na druhej strane konateľ žalujúcej spoločnosti popieral akúkoľvek dohodu o cene a na poslednom pojednávaní

uviedol, že cena bola dohodnutá v takej výške, ako je aj zaplatená, teda 3.720,- eur. Z poslednej výpovede svedka p. D. na pojednávaní dňa 15.10.2019, prítomného pri dojednávani strán, je zrejmé, že sa ani cenou zvlášť nezaoberali. Teda z týchto rozporných tvrdení možno vyvodíť záver, že medzi stranami sporu nebola cena dohodnutá tak, ako ju má na mysli ustanovenie § 536 ods. 1 ObZ, a to nielen cena za zhotovenie projektovej dokumentácie pre účely stavebného konania, ale ani cena za údajné práce navyiac, ktoré mal žalovaný vyhotoviť.

2.4.4. V zmysle § 536 ods. 3 ObZ je dohoda o cene podstatnou náležitosťou zmluvy o dielo. K dohode o cene môže dôjsť tromi spôsobmi, a to tak, že zmluvné strany sa dohodnú na určitej cene, zmluvné strany sa dohodnú na spôsobe určenia ceny alebo prejavia vôľu uzavrieť zmluvu aj bez dohody o cene. Žalovaný, ktorý sa svojho nároku v tomto konaní domáha vzájomnou žalobou síce tvrdí, že medzi stranami bola dohoda o cene diela ako takého, ale žiaden konkrétny dôkaz o svojom tvrdení súdu nepreukázal. K cene diela sú vo veci len rozporné tvrdenia strán. Podmienkou na vznik zmluvy je výslovný prejav vôle účastníkov a nie opomenutie prejavu uviesť cenu alebo uzavrieť zmluvu bez dohody o cene. Ak návrh zmluvy neobsahuje údaj o cene, tak aj v prípade, že bol v plnom rozsahu prijatý, nemožno zmluvu považovať za platne uzavretú, lebo v nej nie je výslovný prejav vôle o cene alebo jej neuvedení v zmluve.

2.4.5. V zmysle § 536 ods. 3 ObZ môže byť podmienka cenovej doložky v zmluve o dielo naplnená aj výslovným prejavom zmluvných strán, že chcú uzatvoriť zmluvu bez dohody o cene, ale na platnosť takého prejavu je nevyhnutné, aby ho zmluvné strany prejavili výslovne. Podmienkou na vznik zmluvy je výslovný prejav vôle účastníkov zmluvného vzťahu nie opomenutie prejavu uviesť cenu alebo uzavrieť zmluvu bez dohody o cene. V súlade s rozhodnutím NS ČR sp. zn. 32Cdo/1745/2018 sa možno stotožniť so závermi vyslovenými v tomto rozhodnutí, že medzi stranami dôjde k dohode o podstatných častiach zmluvy len za predpokladu, že je súdu obsah takej dohody známy, pričom záver, že cena diela bola určená dohodou strán, môže súd vysloviť len vtedy, ak je preukázaný obsah takejto dohody, vrátane dojednanej výšky ceny. Ak súd nezistí výšku ceny diela, na ktorej sa strany sporu mali dohodnúť, a nejde súčasne o prípad podľa § 536 ods. 3 ObZ, tak neprichádza do úvahy iný záver, ako ten, že dohoda o takejto podstatnej časti nevznikla a teda nedošlo ani ku vzniku zmluvy o dielo pre absenciu dohody o podstatnej časti zmluvy.

2.4.6. Jednou z podstatných náležitostí zmluvy o dielo je vymedzenie jej predmetu. Žalovaný tvrdí, že žalobca okrem pôvodnej objednávky na vyhotovenie projektovej dokumentácie na účel stavebného konania si mal dodatočne objednávať ďalšie práce, ale aké konkrétne, v akej výške, kedy sa na týchto prácach strany sporu dohodli, toto v konaní preukázané nebolo a žalovaný svoje tvrdenia nepredložil žiadnym relevantným dôkazom a nepreukázal ani to, čo má tvoriť zvyšok fakturovanej sumy na základe faktúry č. 3/2016 vo výške 4.980,- eur. Emailová komunikácia medzi realizátorom stavby a ďalšími subjektmi nemôže byť dôkazom o dohodnutom predmete diela.

2.4.7. Podľa čl. 8 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

2.4.8. Súd v sporovom konaní nemá povinnosť, ani právo upozorňovať strany sporu na nedostatočné dôkazy, prípadne chýbajúce dôkazy a navrhovať im predloženie takých dôkazov, ktoré dostatočne podporujú ich tvrdenia. Takýto postup súdu by bol v rozpore nielen s ustanovením citovaného článku CSP, ale aj so zásadami rovnosti strán sporu. Dokazovanie je v civilnom konaní založené na prejednacej zásade, ktorá je vyjadrená v citovanom článku 8 CSP. Sporové konanie je ovládané touto zásadou a je chápané tak, že tvrdiť skutočnosti a navrhovať dôkazy je vecou strán sporu. Zistený skutkový stav je tak predovšetkým výsledkom dôkaznej aktivity strán sporu. Aby mohla strana sporu v konaní uspieť, musí preto ku svojim skutkovým tvrdeniam navrhnuť také dôkazy, z ktorých by súd mohol pri ich vyhodnotení dospieť k záveru, že má právo, ktorého uspokojenia sa vo veci domáha. Pri zisťovaní skutkového stavu súd v zásade vychádza len z takých dôkazov, ktoré boli na návrh strán sporu vykonané. Ak strana sporu potrebné dôkazy nepredloží, znamená to, že neuniesla dôkazné bremeno, následkom čoho súd nemôže takému návrhu vyhovieť.

2.4.9. Žalovaný sa vzájomnou žalobou domáha voči žalobcovi započítania časti jeho nároku vo výške 4.500,- eur. Započítanie je spôsob zániku záväzku. Ak veriteľ a dlžník majú vzájomné pohľadávky,

ktorých plnenie je rovnakého druhu, zaniknú započítaním, pokiaľ sa vzájomne kryjú, ak niektorá zo strán urobí voči druhej prejav smerujúci k započítaniu. Zánik nastane okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie.

2.4.10. Posúdenie prejavu žalovaného o započítaní má význam pre ďalší procesný postup súdu v predmetnej veci. Posúdenie námietky, ktorá sa považuje len za procesnú obranu proti žalobe, súd rieši ako prejudiciálnu otázku a zaoberá sa ňou len v odôvodnení rozsudku. Keďže započítanie pohľadávky je právne účinné iba proti reálne existujúcej pohľadávke na plnenie rovnakého druhu, musí sa súd prednostne zaoberať dôvodnosťou podanej žaloby. Ak je žalobcom uplatnený nárok dôvodný, vyhodnotí súd započítací nárok žalovaného z hľadiska jeho hmotnoprávnej prípustnosti a právnych účinkov na záväzkový vzťah, ktorý je predmetom sporového konania. Súd však za žiadnych okolností pri tejto procesnej obrane osobitne nerozhoduje o pohľadávke uplatnenej žalovaným na započítanie.

2.4.11. V ďalšom sa preto súd už zaoberal iba kompenzačnou námietkou žalovaného vo výške 4.500,- eur, a teda tým, či na strane žalovaného existovala pohľadávka v tejto výške voči žalobcovi a či táto pohľadávka môže byť predmetom započítacieho úkonu medzi stranami sporu. Ak teda žalovaný uplatní kompenzačnú námietku, súd skúma, či tu existujú predpoklady započítania podľa hmotného práva, a to:

- vzájomnosť pohľadávok - musí ísť o záväzky medzi tými istými subjektmi,
- musí ísť o rovnaký druh plnenia - započítanie je možné prevažne pri peňažných pohľadávkach,
- spôsobilosť pohľadávky na započítanie (§ 581 OZ, prípadne § 358-364 ObZ),
- existencia relevantného právneho úkonu smerujúceho k započítaniu. Týmto úkonom je práve kompenzačná námietka, ktorá ako úkon s hmotnoprávnou relevanciou je účinná voči ostatným účastníkom od okamihu, keď sa o ňom v konaní dozvedeli. Týmto momentom dochádza k stretu uvedených pohľadávok, a teda k zániku záväzku žalobcu v rovnakej výške, ako je plnenie vyjadrené v žalobe.

2.4.12. Žalovaný sa od počiatku bráni tým, že zálohu si zmluvné strany účtovali aj v predchádzajúcich zmluvných vzťahoch a ide o bežnú prax. Súd však poukazuje na ust. § 275 ods. 4 ObZ, že nie je možné považovať za prax jeden záväzkový vzťah, ktorý predchádzal spornému záväzkovému vzťahu (žiaden iný žalovaný nepreukázal) a takáto skutočnosť nemôže byť rozhodujúca v súdnej veci. Práve opak tvrdenia žalovaného je pravdou. V obchodnom vzťahu, ktorý predchádzal prejednávanej veci, a to na projektovú dokumentáciu, ktorú vyhotovil žalovaný pre Čerpaciu stanicu PHM Lieskovská cesta, Bratislava - Podunajské Biskupice, bola záloha na dielo účtovaná žalovaným samostatnou zálohovou faktúrou. Ak by išlo o obchodnú prax medzi stranami sporu, ako to tvrdí žalovaná, tak aj v tomto prípade mala byť vystavená samostatná zálohová faktúra, ale k jej vystaveniu nedošlo.

2.4.13. Súd taktiež neuveril tvrdeniu žalovaného, že na poskytnutie zálohy sa dohodol so žalobcom začiatkom júla. Žalovaný uhradil čiastku 9.000,- eur dňa 29.7.2014 (teda v čase po žalovanom tvrdenom uzavretí dohody o zaplatení zálohy). Ak by bola časť tejto úhrady vyplácaná ako záloha, tak by túto úhradu bol žalobca rozčlenil na časť doplatku ceny na už zrealizované dielo a zvyšok ako zálohu na ďalšie dielo (keďže o dohode už mali podľa tvrdenia žalovaného sporové strany vedieť). Pri platení tejto čiastky dal žalobca dostatočne najavo žalovanému, že ju uhradza ako doplatok za predchádzajúce dielo a nie zálohu. Žalovanému nič nebránilo v tom, aby si zálohu vyúčtoval vo faktúre č. 17/2014 dňa 15.8.2014 a tým by došlo ku naplneniu údajnej dohody. Nemožno sa stotožniť s tvrdením žalovaného, že po prijatí úhrady 9.000,- eur v júli 2014 predpokladal, že časť 4.500,- eur je záloha, ani s ďalšou jeho argumentáciou, že pre žalobcu bolo výhodnejšie zálohu mu neúčtovať. Podnikatelia sú povinní pri výkone svojej činnosti sa riadiť platnou právnou úpravou, v danom prípade Zákonom o účtovníctve a nie tým, čo je pre koho výhodnejšie. Podkladom pre uplatnenie kompenzačnej námietky je faktúra č. 3/2016 doručená žalovaným žalobcovi dňa 16.2.2016, ktorú žalobca neuznal a nevedie ju vo svojom účtovníctve, čoho dôkazom je potvrdenie Daňového úradu Prešov.

2.4.14. Podľa žalovaného ku zániku pohľadávok malo dôjsť doručením faktúry (16.2.2016). Toto jeho tvrdenie je v rozpore s rozhodnutím NS SR sp. zn. 4MCdo/14/2011, v zmysle ktorého prejavom smerujúcim k započítaniu (§ 580 Občianskeho zákonníka) nie je samo predloženie faktúry druhej strane právneho vzťahu, a to ani v prípade, že táto strana uzná fakturovanú sumu čo do dôvodu a výšky. Pre platnosť je nevyhnutný právny úkon, z ktorého prejav vôle započítania je zrejмый, čo v danom prípade absentuje.

2.4.15. Vzájomnú žalobu žalovaný vo výške 4.980,- eur nijakým spôsobom nepreukázal. Súd pripúšťa, že mohli byť vykonané aj iné práce ako sú žalobcom zaplatené, ale bolo povinnosťou žalovaného ich zmluvné dojednanie so žalobcom jednoznačne preukázať.

2.4.16. S poukazom na vyššie uvedené súd dospel k záveru, že medzi stranami sporu nedošlo ku platnému uzavretiu zmluvy o dielo ústnou formou, pretože pre platnosť takejto dohody je nevyhnutné, aby strany sporu sa dohodli na všetkých jej podstatných náležitostiach tak, ako to bolo vyššie konštatované, teda, aby obom stranám sporu bol jasný predmet plnenia a cena, za ktorú je dielo nevyhnutné vyhotoviť.

2.4.17. Nárok žalobcu je zákonný a dôvodný v súlade s ust. § 451 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalobca mal uhradiť na celkovú cenu diela za projektovú dokumentáciu Lieskovská cesta Bratislava - Podunajské Biskupice sumu 19.960,- eur na základe faktúry č. 11/2014, ale v skutočnosti zaplatil 24.460,- eur postupnými splátkami. Z toho je zrejmé, že preplatil celkovú cenu prác o sumu 4.500,- eur. Toto medzi stranami sporu nie je sporné. Rozpor spočíva v tvrdení žalovaného, že táto čiastka má tvoriť zálohu na ďalšie dielo, ktoré si medzitým strany sporu dohodli. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k presvedčeniu, že tvrdenie žalovaného je nepravdivé a nepreukázané žiadnym dôkazom. Žalovaný faktúru č. 11/2014 vystavil v máji 2014 a určil deň splatnosti 21.5.2014. Teda v čase vystavenia faktúry nemohol ešte predpokladať, že žalobca bude mať dôvod uhrádzať zálohu na ďalšie dielo. Z toho možno jednoznačne usúdiť, že v čase vystavenia faktúry záväzok žalobcu neexistoval a jeho existenciu žalovaná strana nepreukázala ani v priebehu konania. Tvrdenia prezentované žalovaným boli rozporné, nejednoznačné, podľa názoru súdu nedošlo ku dohode ohľadom ceny diela a keďže neexistuje povinnosť doplatiť cenu diela, nemožno akceptovať ani návrh žalovaného na započítanie, prípadne na vyhoviecie vzájomnej žaloby, pretože faktúra, ktorá má tvoriť podklad vzájomnej žaloby, bola vyhotovená ako reakcia na predžalobnú upomienku žalobcu pred podaním tejto žaloby.

2.4.18. Preto súd žalobe vyhovel a vzájomnú žalobu zamietol.

2.4.19. Výrok o priznaní úrokov z omeškania, uplatnených žalobou, odôvodnil aplikáciou ust. § § 365 ods. 1, § 369 ods. 1,2 ObZ, § 1 ods. 1 nar. vl. SR č. 21/2013 Z. z. a tým, že súd mal v predmetnom konaní za preukázané, žalovaný sa dostal do omeškania s vrátením bezdôvodného obohatenia v žalovanej výške a preto má žalobca nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy. Tie neboli medzi zmluvnými stranami osobitne dojednané, preto žalobca má nárok na úroky z omeškania, t.j. 9 % bola základná úroková sadzba ECB pre hlavné refinančné operácie 0,05 %, a teda žalobca má nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 9,05 % ročne.

2.4.20. Výrok o priznaní náhrady trov konania súd prvej inštancie právne posúdil aplikáciou ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že podľa výsledku konania žaloba bola podaná dôvodne, preto žalovaný je povinný žalobcovi nahradiť vzniknuté trovy konania vo výške, ako o nej po právoplatnosti tohto rozhodnutia rozhodne samostatným uznesením vyšší súdny úradník.

3. Proti tomuto rozsudku, proti všetkým jeho výrokom, včas podal odvolanie žalovaný. Považuje rozsudok prvoinštančného súdu za nesprávny a nezákonný. Namíeta, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1, písm. h) CSP), rovnako, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1, písm. f) CSP) a tiež že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1, písm. b) CSP). Tieto uplatnené odvolacie dôvody v obsahu odvolania konkretizuje tak, že:

3.1. Rozhodnou skutočnosťou vo vzťahu k predmetu konania, od ktorej bezprostredne závisí výsledok konania, je v prvom rade posúdenie splnenia podmienok na platné uzavretie zmluvy o dielo ústnou formou a následne existencia predpokladov započítania podľa hmotného práva, osobitne relevantného právneho úkonu smerujúceho k započítaniu. Žalovaný má za to, že súd pri rozhodovaní o žalobe zaujal práve v tomto nesprávne stanoviská a v nadväznosti na ne potom dospel k nesprávnym právnym záverom, t. j. nesprávne vec právne posúdil.

3.2. Žalovaný od samotného počiatku súdneho konania i v celom jeho priebehu konzistentne uvádza, že suma 9.000,- eur pripísaná na jeho účet 10.9.2014 predstavovala úhradu doplatku do faktúry č. 11/2014 v rozsahu 4.500,- eur, a súčasne aj dojednanú zálohovú platbu vo výške 4.500,- eur na ďalšie dielo, ktoré si žalobca u žalovaného objednal, a ktoré v tom čase pre neho žalovaný začal realizovať, a to diela - projektová dokumentácia Čerpacia stanica PHM Trstená (ďalej v texte len „PD ČS Trstená“). Žalovaný odmieta tvrdenie, že platba v rozsahu 4.500,- eur, t.j. nad rámec zostatku pohľadávky z fkt. č. 11/2014, uplatnená žalobou je mylnou platbou a že jej prijatím sa bezdôvodne obohatil. V konaní nikdy netvrdil, že v čase vystavenia fkt. č. 11/2014 predpokladal, alebo mohol predpokladať, že žalobca bude mať dôvod uhrádzať zálohu na ďalšie dielo, tak ako pri odôvodňovaní rozhodnutia uviedol súd.

3.3. So žalobcom sa na realizácii diela PD ČS Trstená ústne dohodli v úvode mesiaca júl 2014 na osobnom stretnutí v T. T. konatelia sporových strán za prítomnosti p. G. D.. Obom stranám, aj s poukazom na predchádzajúce realizácie PD žalovaným pre žalobcu bolo zrejmé, čo je predmetom dojednania, aká bude cena za dodanie a tiež aká záloha má byť zaplatená. Konateľ žalobcu najskôr v konaní úplne negoval stretnutie so žalovaným v T. T., neskôr pripustil, keď tvrdil, že toto stretnutie bolo, ale oveľa neskôr ako to uvádza žalovaný, a po oboznámení s e-mailom zo dňa 6.7.2014 pripustil, že k stretnutiu muselo dôjsť skôr. Na poslednom pojednávaní už konateľ žalobcu uviedol, že medzi nimi vtedy došlo aj k dohode, ale že dohodnutá cena bola 3.720,- eur, a tú aj zaplatil. Takéto vyjadrenia konateľa žalobcu sú teda rozporuplné, prispôsobujúce sa dôkaznej situácii a popierajúce skutočný obsah dojednania medzi stranami.

3.4. Je nepochybné, že k realizácii PD ČS Trstená žalovaným pre žalobcu došlo, PD bola odovzdaná a na základe nej stavba ČS Trstená preukázateľne bola postavená. Po predložení dodatočne (po zrealizovaní a ukončení výstavby ČS Trstená) vyhotovenej projektovej dokumentácie „novým“ projektantom žalobcu, je evidentné, že táto nová PD je len prekopírovaním dokumentácie už predtým elektronicky priebežne zasielanej žalovanému, resp. realizátorovi stavby a s poukazom na vyjadrenie svedka G.. M. Š.H. na poslednom pojednávaní je evidentné tiež to, že dielo v čase, kedy „novú“ projektovú dokumentáciu vyhotovil iný projektant, už bolo postavené, takže realizácia výstavby bola vykonaná iba podľa PD vyhotovenej žalovanou.

3.5. V kontexte so žalovaným do súdneho spisu predloženou projektovou dokumentáciou, pripravenou na odovzdanie už v mesiaci august 2015 (tak ako to vyplýva z e-mailovej korešpondencie medzi svedkom Q.. L. a G.. D., zo dňa 10.8.2015 a 12.8.2015), a v spojení s vyjadrením svedka G.. M. Š. na poslednom pojednávaní, kde uviedol, že PD ČS Trstená sa nemenila od začatia stavby, a s jeho vyjadrením, že s požiadavkami na riešenie vzniknutých problémov sa obracal na G.. D., zástupcu žalovaného, spolu so žalovaným do konania predloženou e-mailovou korešpondenciou, je podľa žalovaného jednoznačne preukázané aký bol rozsah žalobcom objednaných a žalovaným realizovaných prác, t. j. to, čo bolo dojednané na úvodnom stretnutí v mesiaci júl 2014, a tiež čo neskôr vyplynulo v priebehu výstavby na jednotlivých kontrolných dňoch.

3.6. S poukazom na e-mail zo dňa 6.7.2014, adresovaný žalovaným žalobcovi, a tiež e-mail zo dňa 12.7.2014 adresovaný Q. L. a G. V. je možné dospieť k záveru, čo bolo predmetom dojednania medzi zmluvnými stranami a s istotou tiež to, že predmetom prvotného dojednania nebola stanica LPG, ktorá bola doobjednaná až dodatočne, a ktorá práca (doplnenie LPG) bola fakturovaná až v záverečnej faktúre č. 03/2016 zo dňa 16.2.2016, podobne ako ďalšie neskôr objednané práce, o ktorých žalobca tvrdí, že boli len odstránením väd diela.

3.7. Z vystavenej faktúry č. 11/2014 zo dňa 14.5.2014 za PD pre ČS PHM Podunajské Biskupice vyplýva, že dojednaná cena za realizáciu obdobnej projektovej dokumentácie bola 15.000,- eur + DPH, t.j. spolu 18.000,- eur, táto skutočnosť sporná nie je. Rovnako tak nie je a ani v konaní nebola sporná, t.j. nebolo nutné preukazovať ani predchádzajúcu spoluprácu medzi spornými stranami, ktorú spoluprácu sám potvrdil konateľ žalobcu pri svojej výpovedi na pojednávaní, pričom uviedol, že vždy bola problémová. Okrem PD ČS Trstená a PD ČS Podunajské Biskupice realizovala žalovaná pre žalobcu v roku 2013 - 2014 ešte aj PD ČS Hodonínska cesta za cenu 30.000,- eur s DPH.

3.8. Žalovaný pre žalobcu realizoval predmetnú projektovú dokumentáciu ako v poradí už jeho tretiu PD (po PD na ČS Podunajské Biskupice a PD ČS Hodonínska čo medzi stranami nebolo nikdy sporné). S prihliadnutím na skúsenosti žalobcu pri výstavbe ČS, keďže je vlastníkom min. 12 čerpacích staníc PHM

na území Slovenska, cenu za PD pre stavebné povolenie ako cenu za PD pre účely realizácie stavby žalobca nepochybne pozná, pozná aj rozdiel medzi týmito PD, preto nie je možné uveriť jeho účelovým tvrdeniam, že medzi stranami bola za taký rozsah PD, ako bol odovzdaný žalobcovi priamo alebo cez realizátora stavby žalovanou, dohodnutá cena 3.100,- eur + DPH, t.j. 3.720,- eur. Ide o nereálnu odmenu architekta poukazujúc na predpokladanú výšku nákladov stavby 500.000,- eur, ktorá je v rozpore s cenou, ktorá sa obvykle platí za porovnateľné dielo v čase uzavretia zmluvy za obdobných obchodných podmienok, vid' napr. výpočet honoráru architekta na stránke www.honorar.sk.

3.9. Z faktúry č. 17/2014 zo dňa 15.08.2014 zjavne vyplýva, že nie je faktúrou konečnou za všetky práce vykonané žalovaným pre žalobcu, ale že ide iba o refakturáciu dovtedy realizovanej časti diela. Žalovaný v konaní vysvetlil, čo bolo predmetom tejto čiastkovej fakturácie za projektovú dokumentáciu (že sa jednalo o Realizačný projekt Statika režiže a tvar základových pätiiek, objednanú priamo žalobcom u subdodávateľa R. & A. V., E..A..O., ako aj projektov - zdravotníka, voda a kanalizácia kiosk, odvodnenie spevnených plôch, projekt dopravy, t. j. nevyhnutné projekty na stavebné povolenie), súd však túto argumentáciu do úvahy nevzal.

3.10. Z predloženej mnohostrannej e-mailovej korešpondencie vyplynulo, že aj po splatnosti tejto faktúry ďalej prebiehala komunikácia medzi žalobcom a žalovaným a žalobca si v nadväznosti na závery kontrolného dňa uskutočneného dňa 4.9.2014, priamo na tomto kontrolnom dni objednal ďalšie služby, konkrétne: príprava teplej vody a jej rozvodov, LPG - základy, projekt pre spevnené plochy aj s odvodnením, projekt protipožiarnej steny. Neskôr, t. j. po kontrolnom dni si objednal ešte projekt režiže - množstvo železa. Tieto služby neboli predmetom dojednania v T. T., ale sa jednalo o rozšírenie diela z pôvodne dojednaného rozsahu - projektová dokumentácia na stavebné konanie, na rozsah - realizačná projektová dokumentácia stavby. Toto rozšírenie dojednal ústne p. B.. T. a zástupca realizačnej firmy V. E. Ž. priamo na kontrolnom dni, príp. neskôr; objednanie a následná realizácia rozšíreného diela je preukázaná okrem korešpondencie najmä tým, že na základe plnenia zo strany žalovaného (odovzdanie PD) došlo reálne k postaveniu stavby ČS Trstená, čo potvrdil aj svedok G.. M. Š. na poslednom pojednávaní na prvostupňovom súde. Jeho výpoveď je nepresne zapísaná do zápisnice o pojednávaní, čo sa dá overiť aj prehratím zvukového záznamu z pojednávania. Odvolateľ poukazuje pritom na ním označené časové údaje týkajúce sa záznamu zvuku z pojednávania.

3.11. Žalovaný sa nestotožňuje s názorom súdu, že e-mailová komunikácia medzi realizátorom stavby a ďalšími subjektmi nemôže byť dôkazom o dohodnutom predmete diela. Ak súd má zato, že za takýto rozsah plnenia má žalobca zaplatiť pre nedostatok písomného dojednania žalovanému len cenu 3.100,- eur + DPH, t. j. 3.720,- eur, tak potom sa evidentne žalobca bezdôvodne obohatí na úkor žalovaného.

3.12. Konanie žalobcu, keď proti žalovanému uplatňuje nárok na vydanie údajného bezdôvodné obohatenie na strane jeho obchodného partnera, ktorý pre neho v tom čase realizoval ďalšie dielo, a ktorému do dnešného dňa za toto dielo nedoplatil zostatok fakturovanej sumy, považuje žalovaný za rozporné so zásadami poctivého obchodného styku, za zneužitie práva tzv. šikanu, t. j. snahu výkonom práva znevýhodniť ho a spôsobiť mu ujmu. Vzhľadom k tomu, že ObZ v ust. § 265 nepriznáva takémuto výkonu práva právnu ochranu, súd by v takomto prípade výkon práva mal odmietnuť.

3.13. Túto situáciu spôsobil samotný žalobca, keď v auguste 2015 prostredníctvom Q.. L.L.Z. odmietol zaplatať doplatku vo výške 2.130,- eur bez DPH za dielo, čím de facto sám zmaril odovzdanie PD k ČS Trstená v tlačenej forme.

3.14. Výpoveď svedka Q.. L., označuje za účelovú a nevierohodnú. Svedok poprel prakticky všetko, čo vyplýva z písomnej korešpondencie. Nespomenul si prakticky na nič vo vzťahu k plneniu, tvrdil, že na realizácii sa nepodieľal, nebola mu predložená PD, nevidel ju, s p. D. sa v súvislosti s ČS Trstená nebavil, komunikáciu s G.. D. spochybnil a nevedel o tom, že nejaký projekt od neho žiadal, záverom sa vyjadril, že s „Trstenou nemal nič“. Z e-mailovej korešpondencie vyplýva, že sa aktívne na realizácii zúčastňoval.

3.15. Vo vyjadrení právneho zástupcu žalobcu doručeného súdu dňa 11.11.2016 bolo uvedené, že „Paradoxom je tá skutočnosť, že žalobca uhradil žalovanému faktúru č. 17/2014 v celom rozsahu aj napriek skutočnosti, že zo strany žalovaného neboli dodané riadne a včas všetky práce, ktoré si u neho žalobca objednal.“

3.16. Odvolateľ potvrdzuje, že je paradoxom, keď zmluvný partner zaplatí a to napriek tomu, že dielo (ako tvrdí) nie je odovzdané v takom rozsahu v akom bolo dohodnuté a navyše v čase, keď z účtovníctva žalovaného muselo byť, resp. malo byť zrejmé, že v čase úhrady sumy 3.720,- eur dňa 15.8.2014, t. j. necelý kalendárny mesiac po predchádzajúcej úhrade čiastky 9.000,- eur, ku ktorej došlo dňa 10.9.2014, je na účte evidovaný preplatok voči tomu istému subjektu vo výške - 4.500,- eur.

3.17. Prvostupňový súd sa už v pôvodnom rozsudku zo dňa 24.2.2017 pri svojej úvahe o tom, že ide o „nedopatrenie v účtárni žalobcu“ vôbec nezaoberal tým, prečo keď žalovaný vystavil refakturačnú faktúru č. 17/2014 zo dňa 15.8.2014 na sumu 3.720,- eur, nezapočítal žalobca „omylom vyplatenú“ sumu 4.500,- eur voči svojmu záväzku vyplývajúcej z refakturácie, ale sumu 3.720,- eur zaplatil prevodom zo svojho účtu a bola pripísaná na účet žalovaného dňa 10.9.2014. Nevyhodnotil, prečo sa už vtedy účtáreň žalobcu nedomáhala kompenzácie, keď z podvojného účtovníctva muselo byť v tom čase zjavné (ak to mal žalobca vôbec takto zaúčtované), že je tam evidovaný preplatok a ani to prečo sa žalobca nedomáhal vrátenia spornej sumy, ani po dobu ďalšej prebiehajúcej obchodnej spolupráce medzi ním a žalovaným, ale sa jej začal domáhať až potom, čo sa dostal so žalovaným do sporu (v súvislosti so žalovaným dňa 10.08.2015 e-mailom požadovaným doplatkom vo výške 2.130,- eur bez DPH za dielo ČS PHM Trstená), konkrétne až záverom mesiaca december 2015, t. j. po uplynutí jedného roka a bez mála šiestich mesiacov odo dňa „chybnej úhrady“. Žalobca po celé toto obdobie ani len nenaznačil žalovanému, že eviduje nejaký preplatok voči nemu. Otázkou je preto z akého dôvodu súd bez ďalších úvah uveril účelovým tvrdeniam žalobcu o „nedopatrení v účtárni žalobcu“.

3.18. Súd uviedol v odôvodnení na str. 10, bod. 32, že „neuveril tvrdeniu žalovaného, že na poskytnutie zálohy sa dohodol so žalobcom začiatkom júla, pretože v čase, keď žalovaný uhrádzal čiastku 9.000,- eur dňa 29.7.2014, a ak by bola časť tejto úhrady vyplácaná ako záloha, tak by túto úhradu bol rozčlenil na časť doplatku a zvyšok ako zálohu na ďalšie dielo, keďže o dohode už mali podľa tvrdenia žalovaného sporové strany vedieť, ale pri platení tejto čiastky dal žalobca dostatočne najavo žalovanému, že ju uhrádza ako doplatok za predchádzajúce dielo a nie zálohu.“ Bolo by ideálnym riešením, ak by to žalobca riešil tak, že by platbu rozdelil. Bohužiaľ sa tak nestalo a žalovaný na rozčlenení ani netrval, predpokladajúc, že sa v časti 4.500,- eur jedná o dohodnutú zálohu, pričom v svojom účtovníctve si platbu 4.500,- eur priradil k plneniu za PD ČS Trstená.

3.19. Bolo by ideálnym riešením, ak by medzi stranami bola uzatvorená písomná zmluva, ale ani to sa nestalo, keďže na tom ani jedna zo strán, poznajúc sa z predchádzajúcich realizácií netrvala; na strane druhej však skutkové okolnosti preukazujú, že zmluva bola platne uzavretá v ústnej forme, PD bola odovzdaná a na jej základe bola stavba ČS Trstená aj reálne postavená.

3.20. Podľa žalovaného, ak mal súd zato, že zmluva platne uzavretá nebola, mal sa alternatívne zaoberať aj tým, či žalovanému nevznikol nárok voči žalobcovi z iného právneho dôvodu, napr. titulom bezdôvodného obohatenia, keďže cena 3.100,- eur + DPH, t. j. 3.720,- eur, evidentne nie je obvyklou cenou (v ponímaní ust. § 536 ods. 3 ObZ), ktorá suma 3.720,- eur, v prípade aplikácie právneho názoru súdu o neplatnosti dohody, by bola konečnou odmenou za žalovaným dodané dielo PD ČS Trstená so všetkými navyše prácami, pri predpokladanej výške nákladov stavby 500.000,- eur.

3.21. Žalovaný sa nestotožňuje ani s odôvodnením a postupom prvoinštančného súdu vo vzťahu k započítaniu, aplikujúc rozhodnutie NS SR sp. zn. 4MCdo/14/2011, v zmysle ktorého prejavom smerujúcim k započítaniu (§ 580 Občianskeho zákonníka) „nie je samo predloženie faktúry druhej strane právneho vzťahu, a to ani v prípade, že táto strana uzná fakturovanú sumu čo do dôvodu a výšky, ale, že pre platnosť je nevyhnutný právny úkon, z ktorého prejav vôle započítania je zrejмый, čo v danom prípade absentuje.“ Žalovaný má zato, že aplikácia uvedeného právneho názoru by bola dôvodná v prípade, ak by bola vystavená klasická faktúra na zaplatenie za určité plnenie a táto by bola doručená obchodnému partnerovi za účelom úhrady celej fakturovanej sumy; na tento prípad však aplikácia vyššie uvedeného rozhodnutia nie je dôvodná, keďže faktúra 03/2016 nie je typickou faktúrou a z jej textovej časti započítací prejav žalovaného vyplýva; tento vyplýva aj z textu sprievodného listu zo dňa 16.2.2016. Vo faktúre je totiž jednak uvedená položka zálohová platba vo výške 4.500,- eur, ktorá v tom čase už bola zaplatená a z textovej časti vyplýva, že ju žalovaný považuje za uhradenú „z prijatej zálohovej platby z 30.7.2014“, a teda ak si žalobca v tejto faktúre uplatňuje na zaplatenie čiastku 4.980,- eur, je nepochybné, že čiastku 4.500,- eur z celkovej fakturovanej sumy vo výške 9.480,- eur takýmto spôsobom započítava voči čiastke 4.500,- eur zaplatenej žalobcom žalovanému dňa 30.7.2014, pričom

následne od zmluvného partnera požaduje iba doplatenie zostatku fakturovanej sumy. Doručenie tejto faktúry je prejavom k započítaniu adresovaným druhému účastníkovi, zároveň keďže boli splnené všetky podmienky (vzájomnosť pohľadávok, rovnaký druh plnenia, spôsobilosť pohľadávok k započítaniu), k započítaniu podľa jeho názoru došlo v nadväznosti na tento prejav momentom jeho doručenia druhej zmluvnej strane.

3.22. Prejav k započítaniu možno urobiť aj v priebehu súdneho konania ako obranu proti žalobe. Ak mal súd iný názor na úkon započítania ako samotný žalobca, do úvahy prichádza aj iný započítací prejav, a to podanie zo dňa 30.12.2016, doručené súdu dňa 2.1.2017 (žalobcovi súdom dňa 11.1.2017) označené ako vzájomná žaloba, ktorou si žalovaný v súdnom konaní uplatnil na započítanie svoju pohľadávku vyplývajúcu z faktúry č. 03/2016, a to v rozsahu sporných 4.500,- eur, t. j. aj z tohto podania je zrejmé, aká pohľadávka a v akej výške sa uplatňuje k započítaniu proti pohľadávke veriteľa. Týmto úkonom ako započítacím prejavom sa však súd vôbec nezaoberal a do úvahy ho nevzal.

3.23. Pohľadávka, ktorá zanikla v dôsledku započítania nemôže byť znova rozhodnutím súdu priznaná titulom bezdôvodného obohatenia.

3.24. Žalovaný namietá aj to, že prvoinštančný súd, tým že neprimerane zasahoval do otázok kladených konateľkou žalovaného svedkovi G.. M. Š. a neumožnil niektoré z nich položiť (ktorá po zásahu súdu od kladenia otázok upustila) nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.25. Uvádzané skutočnosti, považuje žalovaný za rozhodné pre zrušenie prvoinštančného rozsudku odvolacím súdom.

4. Žalovaný v odvolacom návrhu navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh žalobcu o zaplatenie 4.500,- eur zamietne a že žalobcovi uloží povinnosť zaplatiť žalovanému 4.980,- eur s 9,05 %-ným úrokom z omeškania ročne od 24.2.2016 do zaplatenia, paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

5. Žalobca vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že v rámci vyjadrenia považuje za potrebné zhodnotiť fakty, ktoré vyplynuli z doteraz vykonaného dokazovania:

- žalobca uhradil žalovanému dňa 29.7.2014 sumu vo výške v sume 9.000,- eur pod variabilným symbolom 112014, čím dal dostatočne najavo, že nemal v úmysle uhrádzať žiadnu zálohu na ďalšie dielo. Žalovaná spoločnosť túto úhradu pod týmto variabilným symbolom nijakým spôsobom nenamietala.

- žalobca v čase úhrady prevyšujúcej sumy 4.500,- eur nemal žiadny iný záväzok voči žalovanému okrem záväzku vyplývajúceho z faktúry č. 11/2014, a preto jasne a zrozumiteľne dal uvedením variabilného symbolu 112014 najavo, čo je predmetom úhrady,

- žalovaná spoločnosť nevystavila žalobcovi zálohovú faktúru po prijatí na podľa jej tvrdenia takto dojednanej zálohy vo výške 4.500,- eur,

- žalobcom preplatená suma 4.500,- eur, ktorá podľa vyjadrení žalovaného predstavuje zálohu na ďalšie dielo, nebola žalovaným zúčtovaná ani pri najbližšej fakturácii žalovaného a to vo faktúre č. 17/2014 zo dňa 15.8.2014. Žalovaným podľa neho bola zúčtovaná faktúrou č. 03/2016 až po uplynutí 18 mesiacov, a to po zaslaní predžalobnej upomienky žalobcu zo dňa 22.12.2015.

- žalobca si objednal u žalovaného dielo PD Trstená a dohodol si so žalovaným cenu tohto diela. Cena dohodnutá medzi žalobcom a žalovaným bola žalovaným fakturovaná faktúrou č. 17/2014, vystavenou dňa 15.8.2014 a v plnom rozsahu žalobcom zaplatená.

5.1. Žalobca ďalej poukazuje na to, že sa stotožňuje so žalovaným v tom, že rozhodnou skutočnosťou vo vzťahu k predmetu konania je posúdenie splnenia podmienok na platné uzavretie zmluvy o dielo a následne existencia predpokladov započítania pohľadávok. Nesúhlasí však s názorom žalovaného, že súd prvej inštancie nemohol dospieť k záverom, že nedošlo ku platnému uzavretiu zmluvy o dielo ústnou

formou. Z poslednej výpovede štatutárnej zástupkyne žalovaného a najmä svedeckej výpovede svedka p. D., ktorého navrhol žalovaný, vyplýva, že sa účastníci stretnutia na ktorom mala byť uzavretá zmluva o dielo, cenou nezaoberali. Súd prvej inštancie správne v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že z rozporných tvrdení možno vyvodiť záver, že medzi stranami sporu nebola cena dohodnutá tak, ako ju má na mysli ustanovenie § 536 ods. 1 Obch. zák., a to nielen cena za zhotovenie projektovej dokumentácie pre účely stavebného konania, ale ani cena za údajné práce navyše, ktoré mal žalovaný vyhotoviť. V zmysle § 536 ods. 1 ObZ je dohoda o cene podstatnou náležitosťou zmluvy o dielo. K dohode o cene môže dôjsť troma spôsobmi, a to tak, že zmluvné strany sa dohodnú na určitej cene, zmluvné strany sa dohodnú na spôsobe určenia ceny alebo prejavia vôľu uzavrieť zmluvu aj bez dohody o cene. Žalovaný svoje tvrdenia nepreukázal žiadnym dôkazom, ktorým by preukázal dohodu o cene diela. Ak návrh zmluvy neobsahuje údaj o cene, tak aj v prípade, že bol v plnom rozsahu prijatý, nemožno zmluvu považovať za platne uzavretú, lebo v nej nie je výslovný prejav vôle o cene. Aj s ohľadom na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 32Cdo/1745/2018, na ktorý odkazuje aj súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia vyplýva, že medzi stranami dôjde k dohode o podstatných častiach zmluvy len za predpokladu, že je súdu obsah takej dohody známy, pričom záver, že cena diela bola určená dohodou strán, môže súd vysloviť len vtedy, ak je preukázaný obsah takejto dohody, vrátane dojednanej výšky ceny. Aj po podanom odvolaní je ale nesporné, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní ceny diela a teda existencie zmluvy o dielo. Ak súd nezistí výšku ceny diela, na ktorej sa strany sporu mali dohodnúť, a nejde súčasne o prípad podľa § 536 ods. 3 ObZ, tak neprichádza do úvahy iný záver, ako ten, že dohoda o takejto podstatnej náležitosti nevznikla a teda nedošlo ani ku vzniku zmluvy o dielo pre absenciu dohody o podstatnej časti zmluvy.

5.2. Žalobca vo vyjadrení zaujíma stanovisko aj k odvolacím námietkam týkajúcim sa započítania. Poukazuje na to, že žalovaný ohľadne započítania aj v podanom odvolaní uvádza, že k započítaniu malo dôjsť momentom doručenia faktúry, pričom nesúhlasí s aplikáciou rozhodnutia NS SR sp. zn. 4MCdo/14/2011, ktoré vo svojom odôvodnení uviedol súd prvej inštancie. Naproti tomu na podporu svojich tvrdení neuvádza žiadne ďalšie rozhodnutie súdu, v ktorom by bola opora jeho tvrdení, pričom argumentuje, že „faktúra 03/2016 nie je typickou faktúrou”. Tvrdenia žalovaného aj s ohľadom na vyššie uvedené protichodnosť vyjadrení strán sporu žalobca v rámci konania viac krát logickým sledom udalostí dôvodne spochybnil. Aj s ohľadom na uvedené je naďalej zrejmé, že okrem nepreukázania dohody zmluvných strán na cene diela, žalovaný neunesol dôkazné bremeno ani čo do rozsahu diela, minimálne v rozsahu navyše prác.

5.3. S ohľadom na judikatúru súdov (okrem rozhodnutia 31Cdo/1745/2018 rovnako tiež rozhodnutie NS ČR sp. zn. Cdo/2295/2008) je podľa žalobcu zrejmé, že súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní mohol a aj správne dospel k záverom obsiahnutých v napadnutom rozhodnutí a to vo vzťahu ku uplatnenému nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia i vo vzťahu k zamietnutiu vzájomnej žaloby.

5.4. Žalobca namieta použitie ustanovenia § 265 ObZ na prejednávany prípad. Z rozhodovacej činnosti súdov vyplýva, že použitie ustanovenia § 265 ObZ je namieste vo výnimočných situáciách, najmä v prípade neprimeranej výšky úrokov z omeškania alebo zmluvnej pokuty. V súdenom prípade žalobca uplatňuje bezdôvodné obohatenie, nakoľko sa domáha vrátenia finančnej sumy, o ktorú omylom preplatil faktúru, ktorý vystavil žalovaný. Nejde zo strany žalobcu o šikanózný výkon práva, ale len sa domáha vrátenia finančnej sumy, ktorá žalobcovi nepatrí.

5.5. Podľa žalobcu rovnako nie je možné akceptovať námietku žalovaného, že malo dôjsť k jeho porušeniu práva na spravodlivý proces v podobe nemožnosti kladenia otázok štatutárnej zástupkyne žalovaného na svedka G.. M. Š.. Súd prvej inštancie opakovane ponúkol stranám sporu vyjadriť sa k vykonanému dokazovaniu, ako aj poskytol možnosť kladenia otázok, pričom na pojednávaní dňa 15.10.2019 žiadna podobná námietka zo strany žalovaného vznesená nebola. Aj s ohľadom na uvedené má žalobca odôvodnene za to, že zo strany žalovaného ide vznesenými námietkami a podaným odvolaním o obštrukčné konanie v snahe vyhnúť sa svojej povinnosti vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie.

5.6. Žalobca ďalej uvádza, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, či s navrhovaním a hodnotením dôkazov. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemožno bez ďalšieho dokazovania implikovať s povinnosťou súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodnúť podľa nich. Súd je však povinný na tieto

procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky, alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 7Cdo/26/2014 zo dňa 24.3.2015 s odkazom na Uznesenie ÚS SR IV. ÚS 329/04.

5.7. Žalobca nepopiera právo žalovaného na podanie riadnych opravných prostriedkov voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie, rovnako tiež žalobca nerozporuje jeho právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Aj s ohľadom na podané odvolanie je ale zrejmé, že súd prvej inštancie reagoval na všetky sporné otázky v danom konaní, týkajúce sa otázky existencie zmluvy o dielo, ako aj otázky započítania pohľadávok a projektovej dokumentácie a bezpochyby ich zodpovedal v zmysle rozsudku NS SR zrozumiteľným, ústavne akceptovateľným spôsobom.

6. Podľa názoru žalobcu je rozhodnutie súdu prvej inštancie vecne správne. Napadnuté rozhodnutie súdu má oporu vo vykonanom dokazovaní. Navrhuje, aby odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil napadnuté prvoinštančné rozhodnutie a zaviazal žalovaného na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. Pred vecným prejednaním podaného odvolania odvolací súd vo výzve č.k. 2Cob/3/2020-453 z 8.6.2020 upovedomil sporové strany, že vychádzajúc zo skutkových a právnych záverov realizovaných súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku i z obsahu prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany pred vecným prejednaním podaného odvolania dospel k záveru, že pre rozhodnutie o podanom opravnom prostriedku je žiaducim, aby pri realizovanom plnení žalovaného pre žalobcu na dodávke projektovej dokumentácie pre ČS PHM TRSTENÁ (pri alternatívne plnenia bez právneho dôvodu, ku ktorému dospel súd prvej inštancie pre absenciu dohody o cene) je žiaducim, aby sa sporové strany vyjadrili pre účely rozhodovania o vzájomnej žalobe a o započítacej námietke žalovaného aj k aplikácii ust. § 451 a § 458 Obč. zák. a pri aplikácii čl. 2 ods. 2 CSP aj k záverom z ustálenej rozhodovacej praxe vyplývajúcim z:

- Judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

„V prípade, že zmluva o dielo bola uzavretá neplatne a neprichádzal by do úvahy ani iný zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania, potom plnením žalobcu v prospech žalovaného (vykonaním stavebných prác) na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu (viď napr. aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. septembra 2001, sp.zn. Obdo v 31/2000)“

- Vybraných rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR

NS ČR 29Cdo/200/2000: „Bezodôvodným obohacením je mj. prospěch získaný plněním bez právního důvodu (§ 451 odst. 2 Obč. zákoníku), např. tehdy, bylo-li plněno na základě smlouvy o dílo, která nevznikla.“

NS ČR 32Cdo/5550/2017 k aplikácii ust. § 451 a § 458 zák. č. 40/1964 Zb. - Obč. zák. podľa, ktorého „..... Nejvyšší soud ve své ustálené rozhodovací praxi prosazuje názor, že v případě plnění bez právního důvodu, které není dobře možné vrátit, je obohacený povinen poskytnout tomu, na jehož úkor bezdůvodné obohacení získal, peněžitou náhradu odpovídající hodnotě, za jaké bylo obdobné plnění obvykle poskytováno v daném místě a čase a za obdobných podmínek. (srov. např. rozsudek ze dne 29.1.2009, sp. zn. 23Odo/954/2006, a předchozí rozhodnutí v něm citovaná). Ustanovení § 458 odst. 1 Obč. zák. nelze vykládat tak, že peněžitá náhrada odpovídá výši plnění, jež by byl obohacený povinen poskytnout v případě platně uzavřené smlouvy, nýbrž je třeba vyjít z obvyklé ceny vynakládané v daném místě a čase za služby téhož druhu; pouze tímto způsobem je plně respektován objektivní charakter bezdůvodného obohacení, jehož vydání směřuje k odčerpání neoprávněně nabytého prospěchu na straně obohaceného (srov. např. rozsudek ze dne 30.11.2011, sp. zn. 30Cdo/5086/2009)“.

NS ČR 32 Odo 1754/2006 „Majetkovým vyjádřením bezdůvodného obohacení není částka, která odpovídá částce vynaložené na zhotovení díla, ale peněžitá náhrada odpovídající skutečnému majetkovému prospěchu zákazníka - objednatele díla.“

8. Preto vyzval v zmysle ustanovenia § 382 CSP, aby sa sporové strany písomne vyjadrili k aplikácii označených ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov i k záverom z ustálenej rozhodovacej praxe.

9. Na výzvu odvolacieho súdu reagoval žalobca písomným podaním zo dňa 16.6.2020, v ktorom odkázal na jeho predchádzajúce stanoviská v konaní, týkajúce sa uzavretej zmluvy o dielo a samotného plnenia pri zhotovení projektovej dokumentácie pre Čerpaciu stanicu Bratislava - Podunajské Biskupice. Opisuje stav, akým spôsobom bola zaplatená zálohová faktúra, akým spôsobom boli účtované ďalšie práce faktúrou č. 11/2004, i to, akým spôsobom bola táto faktúra zaplatená a preplatená o sumu 4.500,- eur. Zdôrazňuje, že z jeho strany nebol žiadny dôvod na vrátenie faktúry č. 11/2004 žalovanému, pretože táto bola vystavená správne na celkovú sumu za vykonanie diela vo výške 19.960,- eur a po odrátaní zálohy správne vyúčtovaná na sumu k úhrade vo výške 15.460,- eur. Žalobca však uhradil omylom sumu aj s tým, že do plnenia započítal aj to, čo už bolo uhradené na základe zálohovej faktúry vo výške 4.500,- eur. Plnenie vo výške 9.000,- eur zo dňa 29.7.2014 bolo označené aj príslušným variabilným symbolom. Pokiaľ sa týka dodávok projektovej dokumentácie na ďalšom diele, a to Čerpacej stanici PHM Trstená, žalobca zotrváva na svojom stanovisku, že objednané práce u žalovaného na tomto diele boli žalobcom na základe faktúry č. 17/2014 zo dňa 15.08.2014 zaplatené. Žiadne ďalšie navyše práce nad rámec prác zaplatených na základe tejto faktúry objednané žalobcom, ale ani dodané žalovaným neboli, a preto ani suma 4.500,- eur nemohla byť preddavkom na ďalšiu odmenu. Uvedené vyplýva aj z napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý konštatoval, že v konaní nemá ani len preukázané, žeby vôbec boli žalobcom objednané dodatočne ďalšie práce a nieto, že ešte boli žalovaným vykonané a dodané žalobcovi. Medzi žalobcom a žalovaným nebola uzavretá ďalšia zmluva o dielo a žalovaný nad rámec pôvodnej objednávky neplnil žalobcovi nič. Niet dôvodu na použitie ustanovení § 457 alebo § 458 Občianskeho zákonníka a uvažovať o bezdôvodnom obohatení na strane žalobcu. Navrhuje preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal mu proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

10. Žalovaný v odpovedi na výzvu odvolacieho súdu uviedol tiež, že zotrváva na svojich námietkach, ktoré už uviedol v podanom odvolaní. Podľa jeho názoru je zrejme a nepochybné, že k realizácii projektovej dokumentácie na Čerpaciu stanicu Trstená žalovaným pre žalobcu došlo. Čerpacia stanica bola preukázateľne postavená. Projektová dokumentácia, ktorá mala byť zhotovená novým projektantom pre žalobcu je evidentne len prekopírovaním dokumentácie už predtým elektronicky priebežne zasielanej žalovanému, resp. realizátorovi stavby a s poukazom na vyjadrenie svedka G.. M. Š. na poslednom pojednávaní je evidentným tiež to, že dielo v čase, kedy „novú“ projektovú dokumentáciu vyhotovil iný projektant už bolo postavené, takže realizácia výstavby bola vykonaná iba podľa projektovej dokumentácie vyhotovenej žalovanou. Pre alternatívu aplikácie ustanovenie o inštitúte bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka predkladá odvolaciemu súdu dôkazy o tzv. obvyklej cene vynakladanej na danom mieste a čase za služby rovnakého druhu. Poukazuje na výpočet honoráru architekta, na podklady výpočtu projektovej dokumentácie ČS PHM Trstená, na výňatok zo sadzobníka pre navrhovanie ponukových cien projektových prác a inžinierskych činností UNIKA z roku 2013 a podklady k výpočtu ceny projektovej dokumentácie - výpočet predpokladaných nákladov podľa UNIKA z roku 2013. Zdôrazňuje, že bez ohľadu na spôsob výpočtu je zrejme, že skutočný majetkový prospech žalobcu by v prípade plnenia bez právneho dôvodu bol podstatne vyšší ako žalovaným uplatňovaný nárok vyplývajúci z faktúry 03/2016. Napriek uvedenému žalovaný trvá iba na vyplatení toho, čo uplatňoval voči žalobcovi v konaní doposiaľ. Zotrváva na odvolacom petite obsiahnutom v ňom podanom odvolaní. Žiada priznať aj náhradu trov odvolacieho konania.

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP - zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, účinný od 1.7.2016 - ďalej len „CSP“) prejednal odvolanie podané proti rozsudku žalovanou stranou v zmysle zásad daných aplikáciou ustanovenia § 378 a nasl. CSP. Odvolací súd na prejednanie podaného odvolania nariadil pojednávanie, pričom vychádzal z aplikácie ustanovenia § 385 ods. 1 CSP s tým, že nariadenie pojednávania v predmetnej veci si vyžadovala potreba zopakovania, či doplnenia dokazovania. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je v zásade jeho viazanosť skutkovým stavom, zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) s tým, že modifikácia skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie je v zásade možná len pri zopakovaní, resp. doplnení dokazovania odvolacím súdom. O takúto situáciu išlo aj v predmetnej veci. Žiada sa ešte uviesť aj to, že odvolací súd pri prieskume napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie bol v zmysle ustanovení § 379 a § 380 ods. 1 CSP viazaný rozsahom odvolania i uplatnenými odvolacími dôvodmi (s výnimkou § 380 ods.

2 CSP). Na základe takéhoto prieskumu uvedeného rozhodnutia súdu prvej inštancie i konania, ktoré mu predchádzalo a po zopakovaní a doplnení dokazovania na nariadenom odvolacom pojednávaní dňa 24.9.2020 dospel odvolací súd k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody odôvodňujú čiastočnú zmenu napadnutého rozhodnutia prvoinštančného súdu. Odvolací súd na nariadenom odvolacom pojednávaní oboznámil listiny o fakturácii plnení medzi jednotlivými stranami, e-mailovú komunikáciu tak, ako je obsahom spisu, oboznámením protokolu o určení vonkajších vplyvov i vyjadrením sporových strán.

12. Už v uznesení zo dňa 31.8.2017 č.k. 2Cob/12/2017-214 odvolací súd v predmetnej veci konštatoval, že z obsahu spisu vyplýva, že medzi sporovými stranami nie je sporným to, že titulom preplatku ceny za dielo podľa faktúry č. 11/2014 žalobcovi vznikol proti žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Na tomto sa nič nezmenilo ani v ďalšom priebehu konania pred súdom prvej inštancie a ani v priebehu tohto odvolacieho konania. Podobne ani po zopakovanom dokazovaní odvolacím súdom na nariadenom odvolacom pojednávaní 24.9.2020 niet dôvodu na zmenu právneho názoru vysloveného v označenom predchádzajúcom rozhodnutí založenom na tom, že ak žalovaný má proti žalobcovi aj svoj vlastný kompenzabilný nárok, je oprávnený i v prebehajúcom súdnom spore uplatniť započítaciu námietku. Je oprávnený túto kompenzačnú námietku uplatniť vtedy, ak má pohľadávku, ktorú možno jednostranne započítať proti žalobou uplatnenej pohľadávke podľa predpisov hmotného práva, teda v zmysle § 580 a § 581 Obč. zák., alebo § 358 až § 363 Obch. zák.. Započítanie pohľadávok je totiž jedným zo zákonných spôsobov zániku záväzku a z povahy veci vyplýva, že osoba uskutočňujúca započítací úkon nepopiera pohľadávku, proti ktorej započítanie smeruje. Pokiaľ žalovaný, ktorý inak nárok žalobcu nepopiera, vznesie v sporovom konaní kompenzačnú námietku, súd ju musí posúdiť podľa predpisov hmotného práva. Samotná kompenzačná námietka je hmotnoprávnou námietkou v zmysle § 152 CSP, ktorú zákon zaraďuje medzi prostriedky procesnej obrany (§ 149 CSP). V súlade s § 124 ods. 2 CSP je hmotnoprávny úkon strany voči súdu účinný okamihom doručenia a voči ostatným subjektom od okamihu, keď sa o ňom dozvedeli. Účinky započítania nastávajú v súlade s hmotným právom spätne ku dňu, kedy sa vzájomne započítané pohľadávky stretli. Keďže započítanie pohľadávky je právne účinné iba proti reálne existujúcej vzájomnej pohľadávke na plnenie rovnakého druhu, musí sa súd pred definitívnym vyhodnotením účinkov započítania prednostne zaoberať dôvodnosťou pôvodnej žaloby. Ak je žalobou uplatnený nárok dôvodný, súd má povinnosť vyhodnotiť započítací úkon žalovaného z hľadiska jeho hmotnoprávnej prípustnosti a právnych účinkov na záväzkový vzťah, ktorý je predmetom sporového konania a tieto jeho závery následne musia determinovať obsah súdneho rozhodnutia vo veci samej.

13. Ak žalovaný v sporovom konaní účinne uplatní svoju kompenzabilnú pohľadávku na započítanie proti pohľadávke žalobcu, dochádza tým k zániku oboch záväzkov v rozsahu, v akom sa vzájomne kryjú (§ 580 Obč. zák.). Z procesného hľadiska tak platí, že námietka započítania zo strany žalovaného je možná aj v sporovom konaní a takto sa aj z hľadiska prostriedkov procesnej obrany posudzuje.

14. Podľa § 147 ods. 1, 2 CSP žalovaný môže uplatniť svoje právo proti žalobcovi vzájomnou žalobou. Vzájomnou žalobou je i prejav žalovaného, ktorým proti žalobcovi uplatňuje svoju pohľadávku na započítanie, len ak navrhuje, aby bolo prisúdené viac, než čo uplatnil žalobca; inak súd posudzuje takýto prejav len ako prostriedok procesnej obrany žalovaného.

15. V predmetnej veci žalovaný svojimi prostriedkami procesnej obrany uplatnil započítaciu námietku proti žalobcom uplatnenej pohľadávke na zaplatenie 4.500,- eur a navyše po uplatnenej započítacej námietke od žalobcu požaduje zaplatenie sumy 4.980,- eur. Z procesného hľadiska v zmysle citovaného ust. § 147 ods. 2 CSP je za vzájomnú žalobu treba považovať uplatnenie pohľadávky žalovaného v prevyšujúcej časti po uplatnenej započítacej pohľadávke, teda čo prevyšuje pohľadávku žalobcu. Do výšky žalobcovej pohľadávky ide o prostriedok procesnej obrany.

16. Tak, ako je uvedené vyššie, súd prvej inštancie záver o neakceptovaní uplatnenej započítacej námietky i záver o nevyhovení vzájomnej žalobe vyvodil z toho, že zmluva o dielo nebola platne uzavretá, pretože absentovala dohoda o cene, resp. dohoda strán prejavujúca vôľu uzavrieť zmluvu o dielo aj bez dohodnutia ceny. Navyše súd prvej inštancie konštatoval, že nebolo preukázané, že by plnenie zo strany žalovaného v prospech žalobcu bolo realizované.

17. Odvolací súd ešte pred nariadeným pojednávaním vo veci upovedomil strany o možnom právnom posúdení nárokov uplatňovaných žalovaným podľa § 451 a § 458 Obč. zák. i s aplikáciou Čl. 2

ods. 2 CSP vo vzťahu k záverom z ustálenej právnej praxe. Aj v zmysle týchto ustanovení Obč. zák. a uvedenej judikatúry odvolací súd konštatuje, že relevantným pre zodpovedanie otázky účinkov uplatnenej započítacej námietky v rozsahu 4.500,- eur, ale i pre rozhodnutie o podanej vzájomnej žalobe, aj pri uvažovanej alternatíve neplatnosti zmluvy o dielo pre absenciu dohody o cene, bolo v zásade určujúcim, či žalovaný a v akom rozsahu žalobcovi plnil a akú obvyklú hodnotu malo plnenie v danom mieste a čase.

18. Skutkovým základom každého súdneho rozhodnutia je v zmysle ust. § 215 ods. 1, 2 CSP súhrn skutkových zistení, ku ktorým súd dospel v priebehu súdneho konania. K skutkovým zisteniam súd dospieva posúdením (vyhodnotením) skutkových poznatkov. Skutkové poznatky súd získava v sporovom procese predovšetkým dokazovaním. Civilný proces sporový sa okrem iného riadi princípmi dispozičným a prejednávacím, princípom kontradiktórnosti, princípom koncentrácie a s ním spojeným princípom formálnej pravdy. Aj pre toto sporové konanie treba zdôrazniť to, že súd nevystupuje v pozícii aktívneho vyšetrovateľa, ale v pozícii arbitra, ktorý zistí skutkový stav len z komponentov, ktoré do konania dodali sporové strany. Úlohou súdu nie je aktívne vyhľadávať skutkové zistenia a snažiť sa o poznanie „objektívnej“, či „materiálnej“ pravdy, ale zistiť skutkový stav v miere primeranej procesnej aktivite sporových strán. Bez tejto aktivity strán súd v zisťovaní skutkového stavu nepokračuje. Ak sú sporové strany pri zhromažďovaní ďalšieho skutkového základu nečinné, proces vytvárania skutkového základu len uzavrie a o veci rozhodne na základe skutkového stavu, ktorý vyplynul z vykonaného dokazovania. Pre súd je rozhodujúcim to, aký skutkový stav vyplynul zo zhromaždených prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany v čase, keď dochádza k rozhodovaniu. Z pohľadu úspechu v spore tak ide o to, ktoré z objektívne relevantných skutočností svedčiacich v prospech strany sporu sa tejto strane do vyhlásenia rozsudku podarilo súdu preukázať, resp. dosiahnuť to, aby ich súd vyhodnotil v jej prospech. Toto sa žiada opakovane zdôrazniť aj v súvislosti s odvolacími námietkami týkajúcimi sa nesprávnych skutkových zistení. Predmetom zisťovania v civilnom procese nie je celá objektívna realita, ktorá bola a je prítomná v čase od vzniku právneho vzťahu, o ochranu ktorého v konaní ide, do času rozhodovania súdu vo veci samej. Základné obmedzenie rozsahu zisťovania skutkového stavu predstavuje relevancia tej ktorej skutočnosti pre konanie a rozhodovanie súdu o konkrétnej žalobe.

19. Odvolací súd zdôrazňuje, že pre rozhodnutie sporu je určujúce vykonané dokazovanie a z neho vyvedené skutkové a právne závery. S tým súvisí aj žalobcom v priebehu odvolacieho konania opakovane zdôrazňované unesenie dôkazného bremena v spore.

20. V nadväznosti na uvedené je potrebné uviesť, že pod dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, nebola alebo nemohla byť preukázaná a keď teda výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania (teraz sporovej strane), ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo/52/2010 z 24. júna 2010). Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu v konaní. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu. Samotná skutočnosť, či účastník konania vystupuje na strane žalobcu alebo žalovaného, nemá priamy vplyv na jeho povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a predložiť alebo označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkmi v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/81/2010 z 31. mája 2010).

21. Žalovaný v konaní tvrdil, že pre žalobcu realizoval plnenie (dodávku projektovej dokumentácie pre stavebné konanie a pre realizáciu stavby) a hodnotu tohto plnenia proti žalobcovi uplatňuje čiastočne v rámci započítacej námietky na sumu 4.500,- eur a čiastočne uplatňovaním nároku, ktorý žiada priznať rozhodnutím o jeho vzájomnej žalobe (prisúdením sumy 4.980,- eur s prísl.).

22. Dôkazné bremeno (produkovať rozhodujúce skutočnosti a dôkazy o nich) bolo na strane žalovaného v tom, aby preukázal, že takéto plnenie pre žalobcu realizoval, a že jeho hodnota bola v ním uvádzanej výške, a že účinne zároveň realizoval aj právny úkon o započítaní pohľadávok.

23. Aj tu možno zdôrazniť, že Najvyšší súd SR v minulosti opakovane prijal názor, že dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností zaťažuje toho účastníka konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý tiež existenciu takýchto skutočností tvrdí. V niektorých prípadoch však strana zaťažená dôkazným bremenom objektívne nemá a nemôže mať k dispozícii informácie o skutočnostiach, významných pre rozhodnutie v spore, pričom protistrana má tieto informácie k dispozícii. V prípade, že strana zaťažená dôkazným bremenom prednesie aspoň „oporné body“ skutkového stavu a zvýši tak pravdepodobnosť svojich skutkových tvrdení, nastupuje „vysvetľovacia povinnosť“ protistrany. Nesplnenie tejto povinnosti má za následok hodnotenie dôkazu v neprospech strany, ktorá „vysvetľovaciu povinnosť“ nesplnila. Zároveň tiež platí, že uvedenú „vysvetľovaciu povinnosť“ nemožno zamieňať s obrátením dôkazného bremena (rozsudok najvyššieho súdu z 11. apríla 2017, sp. zn. 3Cdo/2/2016). Z uvedeného v podmienkach danej veci primerane vyplýva, že vo vzťahu k tvrdeniam žalovaného o požiadavkách žalobcu (alebo hlavného dodávateľa stavby) na dodávky jednotlivých častí projektovej dokumentácie (vyplývajúcich okrem iného aj z e-mailovej komunikácie, ktorá je obsahom spisu - ktorej autentickosť nebola spochybňovaná stranami ani v odvolacom konaní), či o dôvode účasti zástupcu žalovaného G. D. na jednotlivých jednaniach s dodávateľom stavby za prítomnosti zástupcu žalobcu, či na kontrolných dňoch alebo aj o komunikácii konateľa žalobcu alebo ním poverených pracovníkov s G. D. o požiadavkách na dodávku projektovej dokumentácie, bolo žiaducim, aby vysvetlenie o nich poskytol aj žalobca. Žalobca, či už slovami svojho konateľa pred súdom prvej inštancie (viď zápisnica o pojednávaní na č.l. 143 spisu), alebo slovami ním navrhnutých svedkov (L., Š.), alebo aj slovami splnomocneného zástupcu na odvolacom pojednávaní takéto vysvetlenie súdu neposkytol. Odpovede týchto na dôvod a účel prítomnosti G. D. na týchto jednaniach alebo na dôvod a účel komunikácie žiadajúcej ďalšie časti projektovej dokumentácie (vo význame „neviem“, „neviem poskytnúť vysvetlenie“, „nie som oprávnený na zodpovedanie takejto otázky“ a pod.) významným spôsobom spochybnili obranu žalobcu o tom, že žalovaný mu neposkytol ďalšie plnenia okrem tých, ktoré boli vyúčtované faktúrou č. 17/2014 na sumu 3.720,- eur, ktorú žalobca žalovanému zaplatil 3.9.2014. V tejto súvislosti pozornosti odvolacieho súdu neušlo ani to, že plnenie faktúry č. 11/2014 vo výške 9.000,- eur bolo realizované už dňa 29.7.2014. Žalobca toto plnenie vo výške 3.720,- eur realizoval napriek tomu, že už mal vedomosť (resp. predpokladá sa, že musel mať vedomosť ako účtovná jednotka účtujúca v systéme podvojného účtovníctve), že na cene za plnenie poskytnuté za projektovú dokumentáciu na ČS PHM Lieskova cesta, vyúčtovanej faktúrou 11/2014, zaplatil o 4.500,- eur viac. Až prakticky do záveru kalendárneho roka 2015 od žalovaného nepožadoval vrátenie sumy 4.500,- eur. Žalovaný aj podľa samotného žalobcu plnil pre žalobcu dodávku projektovej dokumentácie na ČS Trstená, ale podľa žalovaného bolo toto plnenie len v rozsahu toho, čo bolo vyúčtované faktúrou č. 17/2014. Ak významným spôsobom sám a ani nimi navrhnutými dôkazmi nevysvetlil dôvod jeho komunikácie so žalovaným ohľadom dodávok ďalších častí projektovej dokumentácie, alebo prítomnosť zástupcu žalovaného na kontrolných dňoch alebo rokovaní s dodávateľom stavby aj po dátume vystavenia a zaplataenia faktúry č. 17/2014 a sám od žalovaného v roku 2014 ani v podstatnej časti roku 2015 nežiadal „vrátenie“ preplatku faktúry č. 11/2014, nemožno uveriť jeho obrane, že žalovaný pre neho nič už viac neplnil a že mu preto nemá ani nič zaplatiť. Aj v konaní pred odvolacím súdom obe strany neuviedli skutočnosti o tom, že by mali byť na poskytnuté plnenia žalovaným pre žalobcu realizované právne úkony zo zodpovednosti za vady plnenia.

24. Podľa § 150 ods.1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

25. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že strana sporu má povinnosť predložiť skutkové tvrdenia pravdivo a úplne. Povinnosť tvrdiť „úplne“ je logickým doplnením povinnosti tvrdiť „pravdivo“. Znamená, že strana nesmie zamlčať skutkové tvrdenia, o ktorých vie. Porušenie povinnosti tvrdiť pravdivo a úplne má za následok prehru sporu. V tejto súvislosti nie je rozhodné, či strana sporu úmyselne klamala (tvrdenia boli nepravdivé objektívne aj subjektívne), alebo či bola presvedčená o pravdivosti toho, čo tvrdila (tvrdenia boli nepravdivé objektívne). Predkladanie nepravdivých tvrdení či ich vedome zamlčovanie vyúsťuje do toho, že súd pri hodnotení dôkazov zohľadní nízku vierohodnosť strany sporu tak, že nebude vychádzať z takých jej tvrdení, ktoré sa javia ako nepravdivé či zjavne zamlčujúce také skutočnosti, ktoré pri aplikácii ust. § 150 ods. 1 CSP mala strana sporu povinnosť pravdivo a úplne uviesť.

26. Už vyššie je konštatované, že súd vychádza pri záveroch o skutkovom stave z aplikácie ustanovenia § 215 ods. 1, 2 CSP. Súd nie je vyšetrovateľom a nerealizuje také dokazovanie, ktoré strany v konaní neprodukovali. Na zistenie skutočnej hodnoty plnenia žalovaného pre žalobcu sa žiadalo ešte pred súdom prvej inštancie realizovať dokazovanie. Ak toto nebolo realizované a žalovaný sa mobilizoval až v podstate pred odvolacím súdom v reakcii na výzvu odvolacieho súdu podľa § 382 CSP, na ním predložené dôkazy o obvyklej hodnote plnenia produkované až v odvolacom konaní, nemohol odvolací súd pri aplikácii ustanovenia § 366 CSP prihliadať. Takto produkované skutočnosti a dôkazy o cene projektových prác predložené až odvolaciemu súdu mohol žalovaný bez akejkoľvek prekážky predložiť už pred súdom prvej inštancie.

27. Za takéhoto stavu vyvstala pre odvolací súd potreba zodpovedania otázky, v akom rozsahu je cena žalovaným poskytnutého plnenia na projektovej dokumentácii pre Čerpaciu stanicu Trstená.

28. Už vyššie je konštatované to, že kedy bola zaplatená faktúra 17/2014, ktorá bola vyúčtovaním čiastočnej ceny za projektovú dokumentáciu a je zrejme, že následne aj po vystavení tejto faktúry žalovaný žalobcovi plnil. Ak prakticky do konca kalendárneho roka 2015 žalobca nerozporoval plnenie 4.500,- eur (nedomáhal sa jeho vrátenia), ktoré bolo preplatením faktúry 11/2014 a je zrejme, že jeho plnenia pre žalobcu aj po úhrade fa 17/2014 boli realizované, a ak žalobca presvedčivým spôsobom nevysvetlil dôvod komunikácie medzi ním a zástupcom žalovaného (e-mailová komunikácia, či účasť G.. D. na jednotlivých stretnutiach s dodávateľom stavby) nemožno prijať z hľadiska skutkového záver, že žalovaný už pre žalobcu neplnil na dodávke projektovej dokumentácie nič nad to, čo bolo uhradené faktúrou 17/2014.

29. Do konania obe sporové strany na svoje tvrdenia predložili projektové dokumentácie, ktoré sa týkajú predmetnej stavby ČS PHM Trstená. V konaní strany neprodukovali taký dôkaz, ktorý by umožnil súdu verifikovateľným spôsobom zodpovedať otázky o autorskom práve na dielo a ani o tom, čo by žalobcom realizované plnenie pre žalovaného malo zodpovedať obvyklej cene v danom mieste a čase.

30. Ak žalovaný bez akýchkoľvek pochybností plnil pre žalobcu aj viac (vo väčšom rozsahu) než bolo vyúčtované faktúrou č. 17/2014 zo dňa 15.8.2014 (č.l. 27 spisu, zaplatenou 3.9.2014) a toto plnenie realizoval aj po 3.9.2014 s vedomím, že má už najneskôr 29.7.2014 zaplatenú žalobcom i sumu 4.500,- eur (preplatok ceny vyúčtovanej fa 11/2014), ktorej vrátenie žalobca nielen do konca roka 2014, ale ani v priebehu roka 2015 nežiadal, niet prekážky preto, aby sa hodnota plnenia poskytnutého žalovaným (aj pri akceptovaní právneho posúdenia plnenia žalovaného s aplikáciou ustanovení o bezdôvodnom obohatení uvedených vo výzve odvolacieho súdu podľa § 382 CSP) v rozsahu 4.500,- eur nezapočítala proti nároku žalobcu na vrátenie preplatku faktúry č. 11/2014.

31. Plnenie sumy 4.500,- eur žalobcom žalovanému prakticky bolo v roku 2015 akceptované obomi stranami. Niet preto dôvodu, aby nebola započítaná na plnenie, ktoré poskytol žalovaný na dodávku projektovej dokumentácie pre Čerpaciu stanicu PHM Trstená. Ak žalovaný realizoval účinne prejav vôle o započítaní pohľadávky na túto hodnotu plnenia, ktoré poskytol oproti pohľadávke žalobcu na vrátenie preplatennej ceny podľa faktúry č. 11/2014, je odvolací súd toho názoru, že nárok, ktorý si žalobca uplatňuje v tomto konaní započítanou námietkou zanikol. Za takéhoto stavu nebolo možné žalobnému návrhu žalobcu vyhovieť.

32. Na strane druhej so zdôraznením vyššie uvedených dôkazných povinností žalovaného na produkovaní skutočností o hodnote ním poskytnutého plnenia, nebolo možné vzájomnému žalobnému návrhu vo výške 4.980,- eur s prísl. vyhovieť.

33. Odvolací súd, ktorý preskúmaval celý rozsudok súdu prvej inštancie za takéhoto stavu dospel k záveru, že je podľa § 388 CSP dôvodným rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie, a preto rozhodnutie zmenil tak, že žalobný návrh, aj vzájomný žalobný návrh zamietol. V podstate možno konštatovať aj to, že vecne bol záver súdu prvej inštancie o zamietnutí vzájomného návrhu správny, ale súd prvej inštancie vychádzal z iných skutkových i právnych záverov ako odvolací súd, preto odvolací súd volil alternatívu zmeny aj tejto časti rozhodnutia súdu prvej inštancie.

34. Podľa § 396 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd, ktorý zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, rozhodoval o nároku na náhradu trov celého konania. Mal za to, že výsledok tohto konania svedčí čiastočnému úspechu oboch strán v konaní. Preto pri aplikácii ustanovenia § 255 ods. 2 CSP nebol dôvod, aby sa priznávala náhrada trov konania sporovým stranám, preto sporovým stranám.

35. Uvedené rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).